

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра теорії та методики музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи
В. Когутюк
« 07 » березня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ТА СЦЕНАРІЇ РОБОТИ
(ОСНОВИ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ)**

підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта
спеціалізації Музичне мистецтво

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи сценічної культури та сценарної роботи (Основи сценічної культури)**» для студентів за спеціальністю 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Мова навчання – українська.

РОЗРОБНИК: Бахчеван Н.А., голова циклової комісії викладачів основного музичного інструменту (фортепіано), викладач вищої категорії, викладач-методист

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання

Протокол №1 від «29» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри теорії та методики музичного виховання

С. Іскра Іскра С. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань підготовки кваліфікаційного рівня	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>01 Освіта /Педагогіка</u>	За вибором	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>014 Середня освіта</u> <u>(Музичне мистецтво)</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання Не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 60		3-й	
		<i>Аудиторні</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	<i>Практичні, семінарські</i>	
		22 год.	-
		<i>Лекції</i>	
		6	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		32 год.	-
		<i>Індивідуальні завдання:</i>	
		0 год.	
		<i>Вид контролю:</i>	
залік	-		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання –47% - 53%;

для заочної форми навчання – не передбачено.

Передумови вивчення дисципліни: мати елементарні навички правил поведінки в суспільстві, мати уяву про сценічний образ артиста, бути обізнаним в літературі, вокальному, театральному мистецтві.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета дисципліни «Основи сценічної культури» полягає у вихованні високоосвічених фахівців, майбутніх вчителів музики, керівників художніх колективів, вихователів та керівників позакласної роботи у загальноосвітній школі, які професійно володіють артистизмом; в розвитку та формуванні творчої особистості майбутнього вчителя; здобутті студентами професійних акторських навичок. В процесі вивчення курсу студенти оволодівають технікою мови, правильним диханням, постановкою голосу, чіткою виразною дикцією, мовною культурою, здобувають вміння організації роботи гуртка, студії художнього слова, шкільного театру; здобувають навички чіткої дикції, використання жестів, міміки, висловлювання власних думок та почуттів, роботи з текстами різних за жанрами.

2.2 Вивчення дисципліни передбачає вирішення наступних **завдань**:

- формування у студентів відповідних умінь і навичок, що базуються на знаннях теоретичних і методичних основ оволодіння фахової майстерності в вокальному, театральному мистецтві та дозволяють узагальнювати сучасні концепції музичного мистецтва в контексті доцільного застосування їх в художньо-творчій, музично-виконавської та музично-педагогічній практиці.
- сформувані особисті якості майбутнього вчителя музики, інтерес і любов до майбутньої професії, до дітей, забезпечити необхідні вміння і навички творчої роботи, розвивати загально-педагогічні і спеціальні здібності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- об'єкт, предмет, структуру курсу «Основи сценічної культури» як складової підготовки майбутнього фахівця.
- особливості професійної діяльності в галузі музичного мистецтва, освіти та культури;
- сутність і проблеми засвоєння фахових знань щодо вокального та театрального мистецтва;

- еволюцію поглядів на вокальне та театральне мистецтво в контексті розвитку нових напрямів художньої творчості в музичній, театральній та естрадній культурі сучасності;
- основні досягнення, проблеми, тенденції розвитку світового вокального та театрального мистецтва;
- спеціальну літературу у сфері професійної діяльності та особливості національних традицій;

вміти :

- використовувати в вокальній художньо-творчій та педагогічній діяльності знання фундаментальних основ, сучасних досягнень, проблем та тенденцій розвитку світової культури на основі базових знань музичного мистецтва;
- самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних засадах музичного мистецтва;
- вільно оперувати основними категоріями мистецтвознавства;
- обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем інтерпретації вокального чи театрального твору;
- робити соціально-історичний, культурологічний, музичний та інтонаційно-стильовий аналізи вокальної музики;
- визначати онтологічний та функціональний статус вокальної музики;
- виявляти смак до вибору сценічного вбрання;
- вміло, зі знанням певних норм складати сценарії до різноманітних мистецьких заходів;
- володіти сценічною мовою.

2.3. Програмні компетентності дисципліни «Основи сценічної культури та сценарної роботи (Основи сценічної культури)»

2.3.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку вихованців, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується системністю і комплексністю організації освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

ЗК 1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність спілкуватися, вести дискусію державною мовою як усно, так і письмово, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах.

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови.

ФК 4. Здатність демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні та організаційні уміння як учителя-керівника музичних колективів дитячої дошкільної, шкільної та позашкільної художньої творчості.

ФК 6. Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту творів мистецтва.

2.4. Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

ПРЗ 4. Знати та розуміти специфіку використання методів, способів, форм музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності вчителя.

вміти:

ПРУ 3. Виявляти здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі музично-педагогічної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія Української та зарубіжної музичної культури. Музична сценічна культура.

Тема 1. Історія, початковий період розвитку музичної культури.

Сценічне виконання пісень.

Історичне становлення Української музики. Народна музика, жанрове розмаїття музичної культури. Елементи музичної мови, народнопісенна творчість, жанрове розмаїття української пісні. Музика 19 – 20 сторіччя, плеяда видатних виконавців. Робота над сценічним виконанням народних пісень.

Тема 2. Музичне театральне мистецтво.

Основи сценічної поведінки, манера виконавської майстерності, набуття та удосконалення професійних навичок володіння артистичною поведінкою на сцені. Взаємозв'язок, поріднення соліста та акомпаніатора у концертній програмі. Інсценування дитячих музичних театральних п'єс.

Вдосконалення засвоєння музично-театрального виконавства.

Змістовий модуль 2. Історія театрального мистецтва. Виконавська культура.

Тема 3. Театральне мистецтво. Специфіка театрального мистецтва.

Еволюція театру, театри світу, стилі та жанри театру. Акторська творчість, особливості акторської сценічної культури. Театр і кіно. Сценічна мова та поведінка, вимоги до сценічного мовлення. Дикція, скоромовки, артикуляційна гімнастика. Ораторське мистецтво. Подолання сценічного хвилювання, психологічна підготовка до концерту, оволодіння навичками мистецтва концерансу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	У тому числі				
л		п	сем.	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Історія Української та зарубіжної музичної культури. Музична сценічна культура						
Тема 1. Історія, початковий період розвитку музичної культури. Сценічне виконання пісень.	18	2	6	-	-	10

Тема 2. Музичне театральне мистецтво	18	2	6	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	36	4	12	-	-	20
Змістовий модуль 2. Історія театрального мистецтва. Виконавська культура						
Тема 3. Театральне мистецтво. Специфіка театрального мистецтва.	24	2	10	-	-	12
Разом за змістовним модулем 2	24	2	10	-	-	12
Модуль 2						
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-
Усього годин	60	6	22	-	-	32

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія, початковий період розвитку музичної культури. Сценічне виконання пісень.	8
2	Музичне театральне мистецтво	8
3	Театральне мистецтво. Специфіка театрального мистецтва	12
	Разом	28

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія, початковий період розвитку музичної культури. Сценічне виконання пісень.	10

2	Музичне театральне мистецтво	10
3	Театральне мистецтво. Специфіка театрального мистецтва	12
	Разом	32

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи та технології навчання

За джерелом інформації: *словесні:* лекція (лекція-інформація, лекція-огляд, проблемна, лекція-візуалізація, лекція-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні* вправи.

За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з інформаційними ресурсами; виконання індивідуальних творчих проектів.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання (поточне оцінювання на практичних заняттях, індивідуальне, групове та фронтальне опитування, самоконтроль, оцінка творчої домашньої роботи).

Тематичне оцінювання (модульні контрольні практичні заняття).

Підсумкове оцінювання (залік).

В основу оцінювання знань студента покладені такі якісні характеристики:

- широта й глибина знань в обсязі навчальної програми;
- творче опанування теоретичного змісту курсу;
- обґрунтованість і аргументованість відповідей, точність визначень;
- самостійність і конструктивізм мислення.

Відмінно (А) студент одержує, якщо в своїй відповіді він виявив всебічні систематизовані, глибокі знання з курсу в обсязі програмного матеріалу, здатність правильно виконувати завдання, передбаченні програмою, володіння інформацією, що міститься в основній і додатковій літературі, рекомендованій кафедрою, а також продемонстрував здатність до самостійного аналізу і творчого розв'язання поставлених завдань. Така оцінка виставляється за всі правильно виконані практичні завдання.

Дуже добре (В) студент одержує, якщо у своїй відповіді він виявив знання програмного матеріалу в повному обсязі, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виконав завдання, в тому числі практичні, на рівні дескриптивного відтворення. Така оцінка виставляється за правильне виконання переважної більшості завдань.

Добре (С) студент отримує, якщо при загальному знанні програмного матеріалу студент протягом вивчення курсу у виконанні завдань припускався суттєвих помилок.

Задовільно (D) оцінюється відповідь студента, в якій він виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і роботи, продемонстрував здатність до виконання завдань, передбачених програмою, на рівні репродуктивного відтворення. Така оцінка виставляється студенту, який володіє необхідним резервом знань для усунення допущених помилок під керівництвом викладача. При вірній відповіді лише на половину запитань студент отримує **достатньо (E)**

Незадовільно (FX) оцінюється відповідь, у якій студент виявив серйозні прогалини в знанні основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдань, продемонструвавши рівень, нижчий від репродуктивного відтворення. Такий рівень виявляє невідповідність студента до самостійної професійної діяльності.

Незадовільно (F) студент отримує у випадку, якщо не виконав більшість поточних форм контролю і дав менше половини правильних відповідей на підсумкові запитання

12. Розподіл балів, які отримують студенти

III семестр

Поточне тестування та самостійна робота					ЗМ 1, ЗМ2	Залік	Заг. сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	МКР	T3	МКР	80	20	100
17	18	15	18	12			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 -34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з можливістю повторного складання

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники, нотна література;
- робоча навчальна програма;
- контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- енциклопедії та довідники;
- ілюстративний матеріал; відеоматеріали (презентації тощо).

14. Рекомендована джерела інформації

Основна література:

1. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції [Текст]: навч. посіб. /О. Бенч-Шокало. – К.: Укр. світ, 2002. – 440 с.
2. Виробнича практика [Текст]: Навчально-методичні матеріали з курсу /Харк. держ. акад. культури; Уклад.: І.В. Щербіна. - Х.: ХДАК, 2004. - 42 с.
3. Герсамія И.К. К проблеме психологии творчества певца. [Текст]: монографія

/И.К. Герсамия. - Тбилиси: Б. и., 1985. – 230 с.

4. Гребенюк Н.С. Вокально-виконавська творчість: Психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти. [Текст]: монографія /Н.С. Гребенюк. /Нац. Музична Академія України ім. П.І. Чайковського - К.: НМАІ ім. П.І. Чайковського, 1999. – 271 с.
5. Іваницький А. Українська музична фольклористика [Текст]: Навчальний посібник /А. Іваницький. – К.: Заповіт, 1997. – 319 с.
6. Історія української музики: в 6 т. [Текст]: дослідження /АН УРСР. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. – Т. 1.: Від найдавніших часів до середини ХІХ ст. /Відповідний ред. М. Гордійчук. – К.: Наукова думка, 1989. – 1992.
7. Митці України [Текст]: енцикл. довід. /Упоряд.: М.Г. Лабінський, В.С. Мурза; за ред. А.В. Кудрицького. - К.: «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 1992. - 846 с
8. Педагогічна практика [Текст]: Навчально-методичні матеріали з курсу /Харк. держ. акад. культури; Уклад. І.В. Щербіна. - Х.: ХДАК, 2004. - 30 с.
9. Сучасне музичне мистецтво. [Текст]: підручник /Упоряд. Г.Ф. Пономарьова, В.М. Бескорса, О.О. Цурканова –Х.: видавець Захарченко С.М., 2012. – 248 с.
10. Українська музична культура. [Текст]: навч. посібник /Л.О. Кияновська. – К.:ДМЦНЗКМ, 2002. – 178 с.
11. Щербіна, І.В. Психотренінг як засіб реалізації художнього образу у вокальному мистецтві. [Текст]: стаття /І.В. Щербіна //Культура України. - Вип. 16. Мистецтвознавство. Філософія. Зб. наук. пр. /ХДАК; Відп. ред. М.В. Дяченко. – Х.: ХДАК, 2005. – С. 226-237.

Додаткова література:

12. Корній Л. Історія української музичної культури. [Текст]: підручник /Лідія Корній, Богдан Сюта. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. – 736 с.
13. Савченко І. Українські нотні видання 1917-1923 років у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Текст]: Науковий каталог /НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського; наук. ред. Л. В. Івченко. - К., 2007. - 384 с.
14. Щербіна І.В. Специфіка аранжування українського пісенного фольклору для різних видів колективного співу [Текст]: стаття /І.В. Щербіна //Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті /Під загальною редакцією Н.Є. Тригуб. – Х.: ХДАДМ, № 1,2,3/2007. – С. 114-118.

15. Інші інформаційні ресурси

WEB- Мультимедіа енциклопедія «Історія педагогіки»
<http://webhp.kspu.edu/joomla/index.php>